

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 124/09-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Mgr. I. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv upravených v čl. 19 ods. 2, čl. 46 a čl. 48 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 20 S/11/2007-165 z 15. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Mgr. I. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2009 faxom a 3. februára 2009 poštou doručená sťažnosť Ing. Mgr. I. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv upravených v čl. 19 ods. 2, čl. 46 a čl. 48 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 20 S/11/2007-165 z 15. októbra 2008.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že

«... sa žalobou podanou na Krajskom súde v Žiline domáhal preskúmania rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Ž. č. C/2007/029646 zo dňa 17. 4. 2007 a rozhodnutia č. 25401 zo dňa 1. 2. 2007 o skončení štátnozamestnaneckého pomeru dňom 5. 2. 2007.

Dôkaz: Kópia žaloby zo dňa 20. 6. 2007

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 15. 10. 2008, sp. zn. 20 S/11/2007 boli napadnuté rozhodnutia žalovaného č. C/2007/029646 zo dňa 17. 4. 2007 a rozhodnutie č. 25401 z 1. 2. 2007 zrušené podľa ustanovenia § 250j ods. 2) písm. a) OSP a vrátené žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie.

Dokaz: Právoplatný rozsudok krajského súdu

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd vyslovil právny názor odlišný od názoru nielen žalobcu, ale aj žalovaného správneho orgánu tým, že „podľa § 43 ods. 2 zákona č. 312/2001 Z. z., ktoré ustanovenie sa údajne vzťahuje aj na žalobcu, ktorý je považovaný za štátneho zamestnanca v politickej funkcii, štátnozamestnanecký pomer predstaveného v politickej funkcii sa skončí dňom uvedeným v rozhodnutí o odvolaní z tejto funkcie alebo dňom vzdania sa tejto funkcie.“

Na základe uvedeného právneho názoru krajský súd vyslovil v odôvodnení svojho rozhodnutia záver, že „štátnozamestnanecký pomer žalobcu sa skončil dňom 10. 1. 2007, kedy bol žalobca odvolaný z funkcie riaditeľa na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 28, keďže z titulu zákonnej kumulácie zaradenia žalobcu toto odvolanie konzumuje v sebe aj skončenie štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu.“

Podľa názoru krajského súdu teda „žalovaný nepostupoval správne, keď nadbytočne konali a rozhodovali o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu podľa § 40 ods. 2) písm. b) zák. č. 312/2001 Z. z., pričom v čase ich konania a rozhodovanie už došlo ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobcu a to podľa § 43 zák. č. 312/2001 Z. z.“

Krajský súd svoj právny názor založil na údajne samotnej zákonnej diferenciacii spôsobov skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, kde je vylúčené, aby o skončení štátnozamestnaneckého pomeru rozhodovali dva orgány, t.zn. odvolaním vláda SR

a súčasne služobný úrad, čo sa vylučuje vzhľadom k spôsobu skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

Na základe vyššie uvedeného právneho názoru krajského súdu bolo predmetným rozsudkom rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP a k vráteniu žalovanému správneho orgánu došlo len z dôvodu naplnenia postupu podľa § 43 ods. 3 zák. č. 312/2001 Z. z. Podľa ustanovenia § 43 ods. 3) zák. č. 312/2001 Z. z., písomné potvrdenie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona obsahuje údaj o dni, ktorým sa štátnozamestnanecký pomer skončil, a o dôvode skončenia. Písomné potvrdenie vydá vedúci úradu.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 ZÚS, ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal riadne opravné prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje, s výnimkou skutočnosti uvedenej v texte ustanovenia § 53 ods. 2 ZÚS. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 ZÚS „Sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.“

Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 15. 10. 2008, sp. zn. 20 S/11/2007 bol sťažovateľovi doručený dňa 14. 11. 2008. a nadobudol právoplatnosť 1. 12. 2008.

Dňa 1. 12. 2008 bol Krajskému súdu v Žiline doručený návrh žalobcu na opravu odôvodnenia predmetného rozsudku a návrh na vydanie opravného uznesenia k výroku č. 1 predmetného rozsudku. Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 20 S/11/2007-212 zo 16. 12. 2008, ktoré bolo účastníkom konania doručené 14. 1. 2009 návrh na vydanie opravného uznesenia k výroku č. 1. rozsudku z 15. 10. 2008 zamietol, opravil jednu vetu v odôvodnení predmetného rozsudku a vo zvyšnej časti návrh na opravu odôvodnenia zamietol.

Dokaz: Návrh na opravu odôvodnenia

Návrh na vydanie opravného uznesenia.».

Sťažovateľ je toho názoru, že „rozhodnutím“ krajského súdu boli porušené jeho základné práva upravené v čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy, ako aj právne princípy podľa čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 1 ods. 1 ústavy.

Podľa názoru sťažovateľa výklad a právny názor vyjadrený krajským súdom by znamenal zásah do existujúcich právnych vzťahov a nová situácia vytvorená týmto

zásahom by podľa jeho názoru bola porušením princípu právnej istoty, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu podľa čl. 1 ústavy. Je toho názoru, že výklad a právny názor vyjadrený krajským súdom by jednoznačne znamenal diskrimináciu sťažovateľa pri porušení ústavných princípov aj v spätnej účinnosti – reatroaktívite použitej právnej normy. Sťažovateľ ako riaditeľ úradu práce, sociálnych vecí a rodiny nemohol predvídať zmenu právneho stavu, dokonca sa o nej dozvedel až spätne, nemohol s ňou počítať a ani na ňu reagovať.

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd v Žiline svojim rozsudkom, sp. zn. 20 S/11/2007, zo dňa 15. 10. 2008 porušil základné právo sťažovateľa zakotvené v čl. 19 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života, právo sťažovateľa zakotvené v čl. 46 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ústavný princíp rovnosti zakotvený v čl. 12 ods. 1 a 2) Ústavy Slovenskej republiky, ďalej základné právo sťažovateľa na právnu istotu a jeho základné právo na legitímne očakávanie s jeho nadobudnutým právnym stavom spojené vyplývajúce z čl. 1 ods. 1) Ústavy slovenskej republiky a základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 S/11/2007 zo dňa 15. 10. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu

nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02 (III. ÚS 207/04, I. ÚS 34/05, I. ÚS 127/05). Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je totižto právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu a právnickú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Princíp subsidiarity sa nepochybne týka prípadov, v ktorých sa sťažovatelia ako účastníci súdneho konania môžu domáhať ochrany svojich základných práv alebo slobôd, k porušeniu ktorých malo dôjsť pochybením vo veci konajúceho súdu v prvom rade využitím im dostupných opravných prostriedkov, ktoré im na tento účel dáva k dispozícii zákon [v danom prípade Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“)].

Podľa § 250ja ods. 1 OSP účastník proti rozsudku súdu podľa § 250 j ods. 1 a 2 je prípustné odvolanie.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ napriek tomu, že sa mohol ochrany svojich práv domáhať vo vzťahu k rozhodnutiu prvostupňového súdu (rozsudok krajského súdu č. k. 20 S/11/2007-165 z 15. októbra 2008) podaním riadneho opravného prostriedku – odvolania podľa § 250ja ods. 1 OSP, riadny opravný prostriedok v zákonnej lehote nepodal, hoci v poučení napadnutého rozhodnutia je uvedené, že proti napadnutému rozsudku je prípustné odvolanie aj s označením, aké náležitosti má odvolanie mať, ako sa má odôvodniť a komu sa má doručiť.

V danom prípade pred právomocou ústavného súdu ešte existoval iný (všeobecný) súd, ktorý bol v prvom rade povolaný poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa, ktorých porušenie namieta. Ústavný súd za daného procesného stavu dospel k záveru, že sťažovateľ (čo sa týka materiálneho dôsledku) nevyčerpal všetky procesné prostriedky,

ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Pretože právomoc všeobecného súdu poskytnúť sťažovateľovi ochranu pred zásahom do jeho základných práv a slobôd v danej veci vylučuje právomoc ústavného súdu na meritórne prerokovanie jeho sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd ju odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 310/07).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2009